

Aan de leden van Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum ingekomen vragen : 6 maart 2020

Datum GS-besluit : 21 april 2020

Vragen nr. 23

Vragen van Statenlid **I. Kostić** (Partij voor de Dieren) over Het verduurzamen van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid via het NSP en lobby

De voorzitter van Provinciale Staten van Noord-Holland deelt u overeenkomstig het bepaalde in artikel 45 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten mede, dat op 6 maart 2020 door het lid van Provinciale Staten, Statenlid **I. Kostić** (Partij voor de Dieren), de volgende vragen bij Gedeputeerde Staten zijn ingekomen.

INLEIDING VRAGEN

Terwijl de provincie en het Rijk willen inzetten op meer regionale, duurzame kringlooplandbouw en eiwittransitie, creëren EU-subsidies prikkels die daar tegenin gaan. Zo laten onderzoeken zien dat Europese landbouwsubsidies vooral natuurverlies in stand houden en dat voornamelijk gangbare en intensieve (melk)veehouderijen van die subsidies profiteren. Bovendien zijn aan die landbouwsubsidies nauwelijks controleerbare 'groene' doelen verbonden. Volgens het ministerie van LNV gaat rond 70% van de EU-subsidies naar de teelt van gewassen voor dierlijke consumptie, terwijl het efficiënter en duurzamer is om in te zetten op teelt van plantaardige eiwitten voor menselijke consumptie (granen, nedersoja, etc.).¹²³ Daarnaast worden miljoenen euro's beschikbaar gesteld om de consumptie van dierlijke producten te promoten.⁴

Het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) wordt herzien. In Nederland wordt nu met onder andere provincies gewerkt aan een Nationaal Strategisch Plan (NSP), waarin wordt uitgewerkt hoe de nieuwe GLB-verordeningen van EU zullen worden ingevuld in Nederland. Het NSP omvat alle bestaande GLB-regelingen, waaronder ook subsidies voor plattelandsontwikkeling (nu dus nog apart belegd onder het Plattelandsontwikkelingsprogramma [POP]).

¹ <https://www.ftm.nl/artikelen/halvering-veestapel?share=OEnTQGfsKQhJfcsIW%2BeEXPLsiwLLMn0xL2iS0N9iLSwaS9uRYBfUpW08G%2Fu>

² <https://www.greenpeace.org/eu-unit/issues/nature-food/1803/feeding-problem-dangerous-intensification-animal-farming/>

³ <https://www.wur.nl/nl/nieuws/WNF-Europese-landbouwsubsidies-houden-natuurverlies-in-stand.htm>

⁴ <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/we-eten-te-veel-vlees-en-de-eu-betaalt-tientallen-miljoenen-euro-s-om-dit-zo-te-houden~bd375cb3/>

Hoewel de POP3-subsidies o.a. duurzaamheid en innovatie zouden moeten versterken, zijn er ook hier aspecten die niet stroken met provinciale en nationale ambities op het gebied van o.a. duurzaamheid, eiwittransitie en kringlooplandbouw. Zo is gebleken dat de huidige uitvoeringsregeling POP3 duurzame, projecten gericht op plantaardige alternatieven voor melk en zuivelproducten uitsluit van subsidie.

Het NSP biedt kansen om bovengeschetste perverse prikkels uit het subsidiesysteem te halen of te corrigeren.

De Partij voor de Dieren heeft daarom een aantal vragen.

VRAGEN INCLUSIEF BEANTWOORDING GEDEPUTEERDE STATEN

Vraag 1:

Bent u het eens met de EU-beleidsmedewerker van BirdLife Europe zegt: “Als het GLB niet fundamenteel wordt hervormd dan zijn de Europese ‘Green Deal’-beloften over biodiversiteit en klimaat slechts lege woorden”?⁵

Antwoord 1:

De huidige voorstellen van de Europese Commissie voor de hervorming van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) bieden ruimte voor vergaande hervorming gericht op onder meer biodiversiteit en klimaat. De uitspraak laten we verder voor rekening van de EU-beleidsmedewerker.

Vraag 2:

Wat vindt u van het feit dat er miljoenen euro's aan belastinggeld via Europese subsidies naar promotie van consumptie van dierlijke producten gaat, terwijl de overheid en wetenschappers zeggen dat we juist minder dierlijke eiwitten zouden moeten produceren?

Antwoord 2:

Deze subsidie betreft steun vanuit de Gemeenschappelijke Marktordening (GMO) van het GLB. De invulling van het GMO is een verantwoordelijk van het rijk, wij hebben hierin geen taak of verantwoordelijkheid.

Vraag 3:

Erkent u dat zulke subsidies de plantaardige ontwikkelingen op de vrije markt en de nodig transitie richting meer plantaardige, duurzame kringlooplandbouw kunnen verstoren, belemmeren en vertragen?

Antwoord 3:

⁵ <https://toekomstglb.nl/pleidooi-voor-groene-hervorming-glb/>

De toetsing op een mogelijke marktversturende werking van de Europese steun is een verantwoordelijkheid van de Europa en het Rijk. Wij hebben hierin geen taak of verantwoordelijkheid. De steun is overigens ook beschikbaar voor plantaardige sectoren.

Vraag 4:

Zijn GS bereid om deze herzieningen van GLB en de uitwerking binnen NSP aan te grijpen om zich sterk te maken voor echt duurzame invulling van Europese subsidiemogelijkheden, met bijvoorbeeld zoveel mogelijk nadruk op eiwittransitie en duurzame, natuurinclusieve kringlooptlandbouw, met controleerbare doelen binnen NSP?

Antwoord 4:

Onze inzet voor de herziening van het GLB staat verwoord in de IPO notitie (zie bijlage) vastgesteld in de Bestuurlijke Adviescommissie Vitaal Platteland (BACVP) van 20 februari 2020. In deze notitie pleiten wij onder meer voor een grotere bijdrage vanuit het GLB aan het Klimaatakkoord en een eerlijke vergoeding voor beheer van gronden en biodiversiteit. Bij de uitwerking van het NSP richten wij ons op onze opgaven uit het coalitieakkoord 'Duurzaam doorpakken' die wij uitwerken in verschillende agenda's. Voor de controlebaarheid van de doelen van het National Strategisch Plan (NSP) stelt Europa eisen aan de indicatoren om realisatie van de doelstellingen te monitoren.

Vraag 5:

Hoe effectief was de inzet van POP3-subsidies in Noord-Holland tot nu toe, als het gaat om verduurzaming en verbetering van milieu en natuur (flora, fauna, biodiversiteit)? Graag onderzoek dat uw antwoord ondersteunt bijvoegen.

Antwoord 5:

Het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb) is het POP3-onderdeel dat specifiek is gericht op natuur en milieu. Er is een landelijk meetnet om effecten van dit beheer te meten. In 2022 komen resultaten beschikbaar over de beheerperiode 2016-2021 van het ANLb. De effectiviteit van POP3-subsidies is echter ook afhankelijk van externe factoren. Weidevogels hebben bijvoorbeeld baat bij beheer in de reservaten van het NNN (Nationaal Natuur Netwerk) in combinatie met ANLb in veelal omliggende agrarische gebieden. Het beheer van reservaten wordt niet betaald uit het POP3. In Noord-Holland monitoren wij deze gebieden. De meest recente resultaten zijn gepubliceerd in het Jaarboek Boerenlandvogels 2019⁶. De resultaten in Noord-Holland zijn bemoedigend.

Informatie over de effecten van het beheer is ook gepubliceerd in het rapport: '[Evaluating the effectiveness of conservation measures for European grassland-breeding waders](#)'. Onderzoekers van Sovon Vogelonderzoek Nederland en de [British Trust for Ornithology](#) hebben gekeken naar het effect van internationaal toegepaste beschermingsmaatregelen. Ze concluderen dat vele van de in Nederland en Europa gebruikte beheer- en beleidsmaatregelen over het algemeen effectief zijn, zij het in verschillende mate. Hierbij zijn beleids- en beheermaatregelen onder de

⁶ <https://www.landschapnoordholland.nl/nieuws/jaarboek-boerenlandvogels-2019>

loep genomen. De meest effectieve beleidsmaatregelen blijken reservaatbeheer en intensieve vormen van agrarisch natuurbeheer⁷

Voor de overige onderdelen van het POP3 is het overgrote deel van de projecten nog in uitvoering. De effecten zijn daarom nog onvoldoende bekend.

Bij de selectie van projecten was de beoogde effectiviteit van de maatregelen op de doelen voor verduurzaming één van de selectiecriteria. De tussentijdse evaluaties van het POP3 hebben wel plaatsgevonden en zijn te vinden op de website van het regiebureau-POP⁸.

Vraag 6:

Noord-Holland heeft veel te maken met Europese wetten en regels. Daarom investeert de provincie veel in lobbyactiviteiten richting de EU. De provincie werkt daarbij zoveel mogelijk samen met andere provincies en andere regio's in Europa, bijvoorbeeld in het Huis van de Nederlandse Provincies, Regio Randstad en CPMR.

Zijn GS bereid om in de toekomst alle kansen binnen de relevante netwerken aan te grijpen om zich sterk te maken voor echt duurzame invulling van Europese subsidiemogelijkheden, met bijvoorbeeld nadruk op eiwittransitie en duurzame, natuurinclusieve kringlooplandbouw en controleerbare doelen?

Antwoord 6:

Wij zetten ons in om binnen de voor ons relevante netwerken kansen aan te grijpen die onze inzet zoals benoemd onder antwoord 4 kan ondersteunen.

Vraag 7:

Zijn GS bereid om stevige ambities op het gebied van eiwittransitie en duurzame, natuurinclusieve kringlooplandbouw, mét controleerbare doelen, straks te verwerken in de nieuwe Europastrategie? Zo nee, waarom kiest u ervoor om in de achterhoede te blijven?

Antwoord 7:

Onze ambities voor een duurzame en toekomstbestendige landbouw, agribusiness en voedselsysteem staan in ons coalitieakkoord 'Duurzaam doorpakken'. Deze ambities werken wij uit in de verschillende agenda's. De ambities nemen wij, waar mogelijk, ook mee in de nieuwe Europastrategie.

⁷ <https://www.sovon.nl/nl/actueel/nieuws/bescherming-weidevogels-werkt-maar-er-meer-nodig> en <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1002/ece3.4532>.

⁸ <https://regiebureau-pop.eu/verslagen-uitvoering-pop3>